

Vergaderjaar 2015–2016

34 300 IX

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB) en de begrotingsstaat van Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 2016

Nr. 10

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 november 2015

In mijn brief van 28 augustus (Kamerstuk 34 000 IX, nr. 31) heb ik u geïnformeerd over de problemen bij de Koninklijke Nederlandse Munt («KNM») met een grote order uit het buitenland. Ik heb toegezegd uw Kamer over deze zaak op de hoogte te houden. Via deze brief informeer ik u over de laatste ontwikkelingen en ondernomen acties. Hierbij ga ik in op de stand van zaken van de afhandeling van de order, het vertrek van de huidige directeur van de onderneming en de aanstelling van een zogenoemde *chief restructuring officer* die per direct herstructureringsplannen uit gaat voeren. Tot slot geef ik aan hoe ik tot een strategische heroriëntatie voor KNM wil komen en welke planning ik daarbij hanteer.

Stand van zaken afhandeling order

De directie van KNM heeft mij bevestigd dat de in mijn brief van 28 augustus genoemde problemen in de bedrijfsvoering bij de afhandeling van de order nu onder controle zijn. Er wordt wel nog steeds veel van de organisatie gevraagd, maar KNM verwacht de order verder goed te kunnen afhandelen. Naar verwachting heeft KNM hier nog tot juni 2016 voor nodig. Er zijn ook betere afspraken gemaakt met de opdrachtgevers, die de financiële schade beperken. De afgelopen periode is echter gebleken dat KNM niet voldoende werkkapitaal had voor de laatste productiefase. KNM heeft daarom zowel haar bank als de Staat verzocht om de financiële ruimte te bieden om de order af te handelen. Concreet was het verzoek aan de bank om de bankgaranties richting de opdrachtgever te verlengen en aan te passen en richting de Staat om de tijdelijke betalingsregeling voor de afdracht van de nominale waarde te herzien. Hierbij heeft zij aangetoond dat het bieden van deze financiële ruimte uiteindelijk voor alle partijen voordelig is. Het succesvol afronden van de order moet leiden tot het vrijvallen van werkkapitaal dat kan worden gebruikt voor aflossing van de schuld aan de Staat en de door de bank

afgegeven garanties kunnen dan vervallen. Deze analyse is door een externe adviseur bevestigd.

In de aangepaste betalingsregeling is nu afgesproken dat KNM na afhandeling van de order verder zal gaan met het wegwerken van de betaalachterstand. KNM zal rente gaan betalen over de schuld en er zijn strikte afspraken gemaakt over de afdracht van de nominale waarde op munten die de komende periode in de markt worden uitgezet.

De opgeschorte post betreft voor het overgrote gedeelte de ontvangsten van de staat voor de munten in circulatie. Dit is een niet- kaderrelevante en niet EMU-saldo relevante stelpost. Er vindt geen raming plaats, alleen het gerealiseerde bedrag wordt opgenomen (en loopt direct ten laste of ten gunste van de schuld). Over 2014 is, zoals aan u gemeld in de Kamerbrief van 28 augustus een betalingsachterstand van circa € 18 mln. Dit bedrag maakt deel uit van de vordering die is opgenomen op de saldibalans van begroting IX. Over 2015 is tot nu toe circa € 0,8 mln. aan achterstand. Over de budgettaire verwerking hiervan zal worden gerapporteerd in het jaarverslag, omdat het vorderingen betreft die op de saldibalans worden opgenomen.

Vertrek van de huidige directeur

De recente operationele en financiële problemen van KNM hebben de raad van commissarissen en de directeur gezamenlijk doen besluiten dat de directeur niet langer kan aanblijven. De raad van commissarissen en de directeur hebben afgesproken dat hij in de eerste helft van 2016 zal terugtreden. Zij spreken op dit moment over de condities van de beëindigingsovereenkomst. Hierbij is het uitgangspunt van beide zijden om tot een regeling te komen die niet alleen past binnen de wettelijke kaders die gelden bij de beëindiging van het dienstverband van de bestuurder, maar ook recht doet aan de situatie waarin KNM nu verkeert.

Toekomst KNM

Hoewel de onderneming en de raad van commissarissen, in overleg met mij als aandeelhouder, goede stappen hebben gezet om de problemen bij KNM op te lossen, staat de onderneming er financieel nog steeds slecht voor. KNM verwacht dat de grootste operationele problemen onder controle zijn, maar desondanks wordt er, zoals eerder gemeld, een substantieel verlies over 2014 verwacht. KNM verwacht dat het effect ook nog in beperktere mate zal doorwerken in de cijfers over 2015. In het onlangs verschenen Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen 2014 (bijlage bij Kamerstuk 28 165, nr. 227) staat dat er op dit moment nog geen gecontroleerde jaarrekening 2014 voor KNM is. Met de accountant wordt besproken hoe op korte termijn tot een controle van de jaarrekening kan worden gekomen.

De afgelopen weken heeft er intensief contact plaatsgevonden tussen de banken, aandeelhouder, commissarissen en bestuurder van de onderneming. Het is voor alle partijen duidelijk dat KNM ingrijpende operationele maatregelen zal moeten treffen. De raad van commissarissen heeft daarom een *chief restructuring officer* aangesteld, die orde op zaken moet gaan stellen. Hij zal specifieke kostenbesparingen zo spoedig mogelijk inventariseren en doorvoeren, het bedrijf herstructureren en een businessplan opstellen voor de lange termijn van KNM. Zijn uitgangspunt hierbij is dat KNM een onderneming moet zijn die zichzelf kan financieren zonder onverantwoorde risico's voor de uitoefening van de publieke taken en de aandeelhouder een adequate vergoeding kan bieden. De extra

maatregelen die KNM heeft moeten nemen als gevolg van de afhandeling van de betreffende order zullen hierbij als eerste worden afgebouwd.

Sinds dit voorjaar werk ik aan een strategische heroriëntatie op de toekomst van KNM, inclusief de keuze van de kernactiviteiten, de beoogde commerciële marktpositie, de in te zetten activa en het aandeelhouder-schap van de Staat. In het Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen 2014 is daarom aangekondigd dat de positie van KNM als staatsdeelneming zal worden geëvalueerd.

Hierbij komen, naast de variant van voortzetting in de huidige vorm, ook andere varianten in de volle breedte aan de orde. Bij beoordeling van de optie voortzetting in de huidige vorm zal ik mij baseren op het door de Munt op te stellen businessplan, dat ik met een externe adviseur zal beoordelen. Op basis van die analyse en onze eigen bevindingen als aandeelhouder en als belangrijkste opdrachtgever zal ik besluiten wat vanuit de Staat gezien de beste koers voor de onderneming is. In mijn besluit zal ik zowel kijken naar de wijze waarop de met KNM gemoeide publieke belangen van een goede beschikbaarheid van muntgeld en haar adviesrol ten aanzien van valsemunterij kunnen worden geborgd, als hoe het financiële belang van de Staat als aandeelhouder en klant het beste kan worden gediend. Hierover zal ik uw Kamer naar verwachting voor het einde van het eerste kwartaal van 2016 informeren.

De Staatssecretaris van Financiën,
E.D. Wiebes